

Національний
банк України

Результати опитування керівників підприємств **Закарпатської** області щодо їх ділових очікувань*

I квартал 2025 року

*Надані результати є відображенням лише думки респондентів – керівників підприємств Закарпатської області в I кварталі 2025 року і не є прогнозами та оцінками Національного банку України.

Результати опитування підприємств **Закарпатської області** у I кварталі 2025 року свідчать, що зважаючи на війну, брак кваліфікованих працівників та недостатній попит респонденти мали стримані очікування щодо обсягів виробництва товарів і послуг в Україні та негативно оцінили перспективи розвитку своїх підприємств у наступні 12 місяців. Очікувалося подальше зростання цін, водночас девальваційні очікування послабилися.

У наступні 12 місяців керівники підприємств області очікували:

- обсяги виробництва товарів та послуг в Україні на поточному рівні: баланс відповідей – 0.0% (у попередньому кварталі – «мінус» 9.1%) (графік 1), у цілому по Україні – 15.6%;
- зростання цін на споживчі товари та послуги: 64.3% респондентів області очікували, що зростання цін не перевищить 10.0% (у попередньому кварталі – 63.6%), у цілому по Україні – 39.7%. Головними чинниками інфляції респонденти продовжували називати воєнні дії, витрати на виробництво та курс гривні до іноземних валют. Вище, ніж у попередньому кварталі, респонденти оцінили вплив соціальних видатків бюджету (графік 2);
- послаблення девальвації національної валюти: знецінення гривні відносно долара США очікували 64.3% респондентів (у IV кварталі 2024 року – 90.9%), у цілому по Україні – 89.1%;
- погіршення фінансово-економічного стану своїх підприємств: баланс відповідей – «мінус» 7.1% (у попередньому кварталі – 0.0%) (таблиця), у цілому по Україні – 4.7%;
- незмінні обсяги реалізації виробленої продукції: баланс відповідей – 0.0% (у попередньому кварталі – «мінус» 18.2%). Натомість респонденти області очікували зростання обсягів реалізації товарів / послуг на зовнішньому ринку: баланс відповідей – 12.5% (у IV кварталі 2024 року – 33.3%) (таблиця). У цілому по Україні – 20.7% та 19.5% відповідно;
- обсяги інвестиційних видатків на виконання будівельних робіт та на машини, обладнання та інвентар без змін: баланси відповідей – 0.0% (у попередньому кварталі – «мінус» 9.1% та 0.0%) (таблиця). У цілому по Україні – 2.7% та 13.4% відповідно;
- зменшення кількості працівників на своїх підприємствах нижчими темпами: баланс відповідей – «мінус» 14.3% (у попередньому кварталі – «мінус» 27.3%) (графік 4), у цілому по Україні – «мінус» 0.6%;
- пришвидшене зростання цін на товари / послуги, що купують підприємства, та зростання цін на товари / послуги власного виробництва: баланси відповідей – 92.9% та 71.4% відповідно (у IV кварталі 2024 року – 81.8% та 72.7% відповідно) (графік 6). За оцінками респондентів, на подорожчання товарів / послуг власного виробництва найбільше впливатимуть курс гривні до іноземних валют (вплив чинника посилюється), вартість трудових ресурсів і ціни на енергоносії (графік 7);
- збільшення витрат на одиницю продукції та нижчі темпи зростання витрат на оплату праці одного найманого працівника: баланси відповідей – 42.9% і 28.6% відповідно (45.5% і 54.5% відповідно) (графіки 4, 6).

Головними чинниками, що обмежували спроможність підприємств нарощувати виробництво, респонденти називали воєнні дії та їх наслідки, брак кваліфікованих працівників і недостатній попит (графік 5).

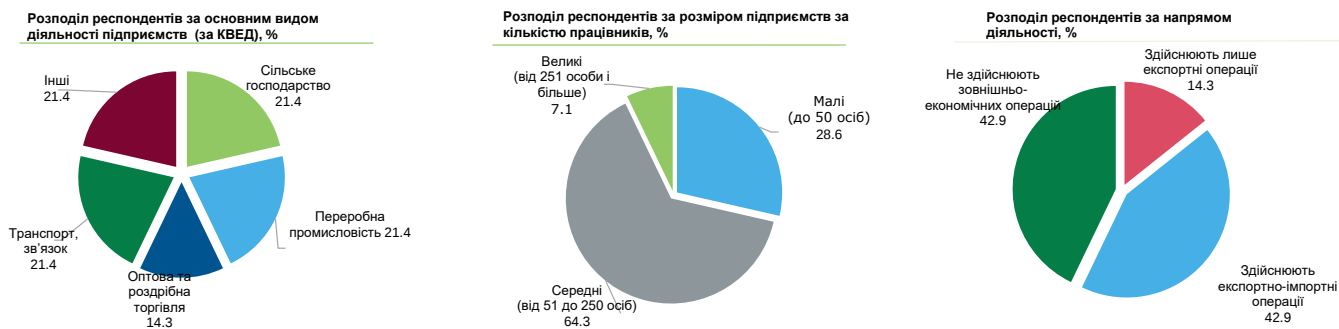
Частка респондентів, які планували брати банківські кредити, становила 28.6% (графік 8). Респонденти розділилися, 50% надавали перевагу запозиченням у національній валюті. Головними стримуючими чинниками залучення кредитних ресурсів респонденти називали наявність інших джерел фінансування, занадто високі ставки за кредитами та невпевненість у спроможності підприємства вчасно виконувати боргові зобов'язання (графік 9).

Усі респонденти зазначили, що не мають проблем із проведенням операцій з коштами, розміщеними на банківських рахунках (у цілому по Україні – 96.6%).

Оцінки респондентів щодо стану підприємств на момент опитування (графік 3):

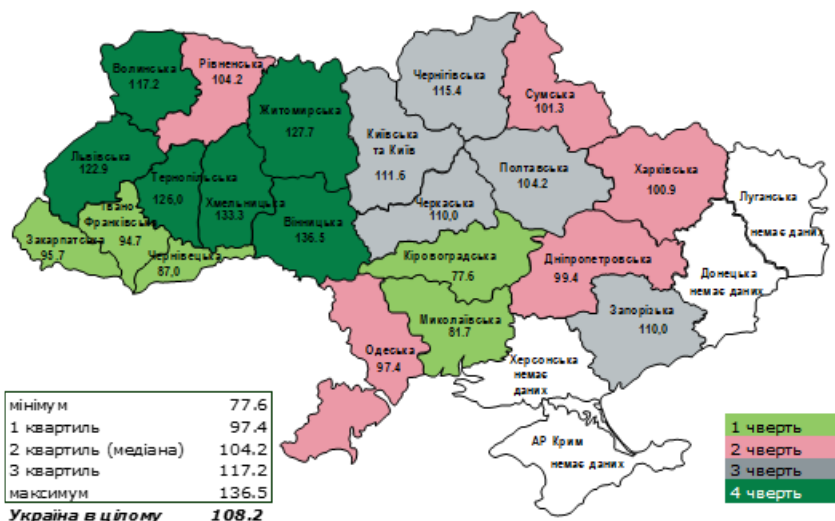
- поточний фінансово-економічний стан підприємств оцінювався як добрий: баланс відповідей – 7.1% (у попередньому кварталі – 9.1%), у цілому по Україні – «мінус» 3.4%;
- рівень залишків готової продукції власного виробництва нижчий, ніж нормальний: баланс відповідей – «мінус» 42.9% (у попередньому кварталі – «мінус» 50.0%);
- підприємства області були змушені залучати додаткові виробничі потужності, щоб задовольнити неочікуване збільшення попиту: баланс відповідей – «мінус» 7.1% (у IV кварталі 2024 року – «мінус» 27.3%).

Паспорт вибірки^{1, 2}

- період проведення – 03–20 лютого 2025 року;
- опитано всього 14 підприємств;
- вибірка підприємств за видами економічної діяльності нерепрезентативна.

Індекс ділових очікувань на наступні 12 місяців за областями³, %

*кuartиль - значення ознаки, яка ділить ранжовану сукупність значення показника (ІДО) на чотири рівновеликі частини;
**медіана - значення ознаки, яка розміщується в середині ранжованої сукупності і поділяє її на дві рівні частини.

Таблиця. Очікування підприємств Закарпатської області щодо ділової активності (за складовими)

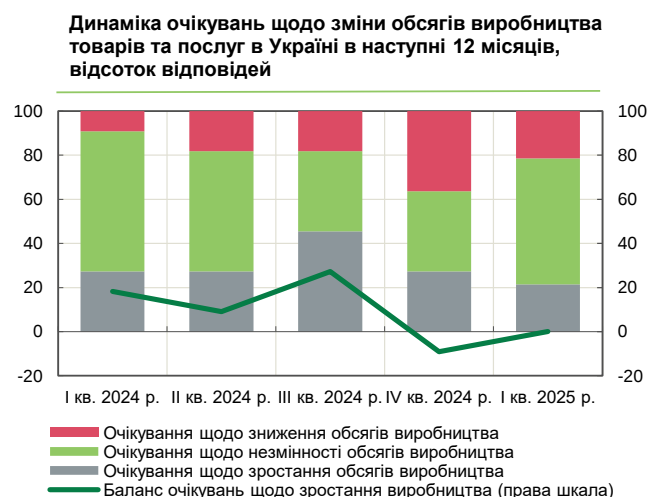
Баланси відповідей, %					
Очікування респондентів у наступні 12 місяців щодо:	I кв. 2024 р.	II кв. 2024 р.	III кв. 2024 р.	IV кв. 2024 р.	I кв. 2025 р.
фінансово-економічного стану	0.0	9.1	0.0	0.0	-7.1
загальних обсягів реалізації продукції власного виробництва	0.0	0.0	0.0	-18.2	0.0
інвестиційних видатків на проведення будівельних робіт	-18.2	9.1	-9.1	-9.1	0.0
інвестиційних видатків на машини, обладнання та інвентар	-9.1	-9.1	0.0	0.0	0.0
кількості працівників	-18.2	-18.2	0.0	-27.3	-14.3

¹ Вибірка формується пропорційно внеску регіону і виду економічної діяльності у виробництво валової доданої вартості України.

² В окремих випадках незначні розбіжності між підсумками та сумою складових можливі за рахунок округлення.

³ Індекс ділових очікувань – агрегований показник щодо очікуваного розвитку підприємств у наступні 12 місяців, розрахований за балансами відповідей респондентів стосовно змін фінансово-економічного стану підприємства та майбутньої економічної активності.

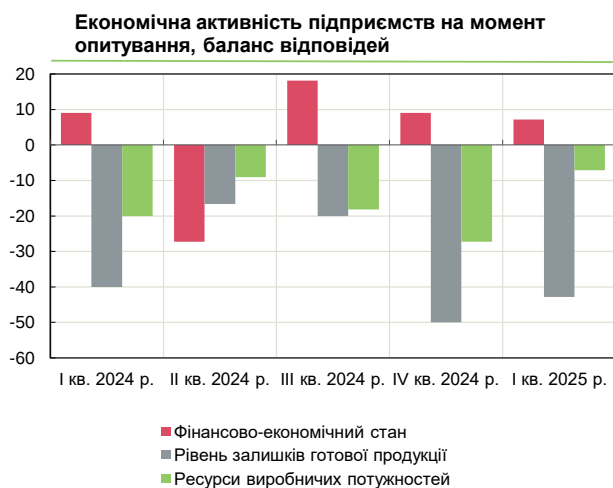
Графік 1

Графік 2

Графік 3

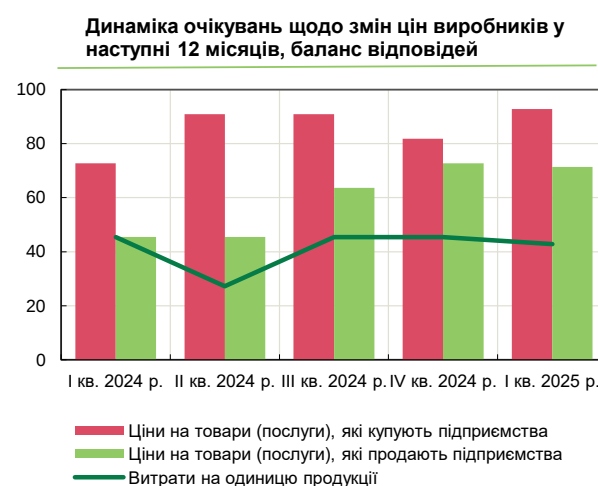
Графік 4

Графік 5

Графік 6

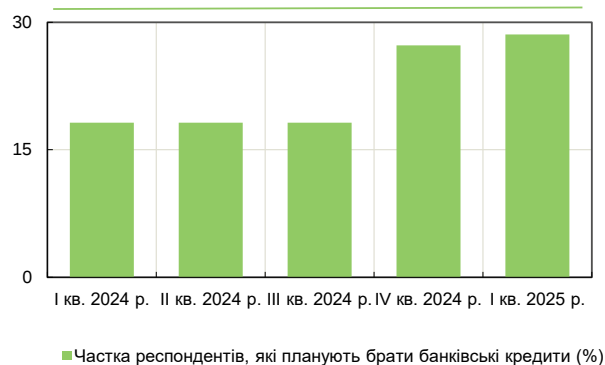
Графік 7

Оцінка респондентами факторів, які впливають на зміни рівня відпускних цін на товари та послуги, відсоток відповідей

Графік 8

Плани респондентів щодо банківських кредитів найближчим часом, відсоток відповідей

Графік 9

Оцінка респондентами факторів, які можуть змусити підприємство уникати/відкладати використання кредитних послуг банків, відсоток відповідей

